

■ Otázky a odpovědi

Emoce kolem Michelin: Proč se vláda rozhodla zaplatit a co za to získá?

Michael Mareš, Michaela Ryšavá
autori@hn.cz



Po měsících diskusí, které hýbaly gastronomickou branží i sociálními sítěmi, vláda na střeďečném zasedání rozhodla: Česko zaplatí poplatky společnosti Michelin za zařazení do gastronomického průvodce. V přepočtu z eur by mělo jít o částku lehce přesahující 50 milionů za pětiletou službu: čtyři miliony jsou za zpracování analýzy potenciálu tuzemského trhu a neceých 10 milionů ročně za vydávání průvodce. Francouzská společnost požadovala, aby se za spolupráci zaručil stát nebo jeho zastřešující instituce. Poplatek už hradí většina zemí v Evropě – Česko a Slovensko zůstaly poslední, kdo peníze neposílal.

V předkládací zprávě ministerstva pro místní rozvoj, nazvané „Česká republika jako destinace pro vysokou gastronomii“, se píše, že projekt „má zajistit České republice možnost účasti v exkluzivním a mezinárodně proslulém hodnocení gastronomického sektoru“. „Je to nástroj, jak Česko propagovat v zahraničí“, řekl k rozhodnutí vlády ministr dopravy Martin Kupka.

Michelinové hodnocení se má tedy ze sedmi pražských restaurací – dvě mají jednu hvězdičku a pět nižší ocenění Bib Gourmand – rozšířit do všech krajů. Ministerstvo si od toho slibuje posílení cestovního ruchu a širší přínos pro regionální rozvoj. „Skupina turistů vyhledávajících vysokou gastronomii je hodnocena jako potenciálně zvláště přínosná pro českou ekonomiku“, stojí ve zprávě ministerstva pro místní rozvoj. Jeho šéf Ivan Bartoš vládě představil analýzu, jak u nás zahraniční turisté utrácí peníze. Podle ní útrata za gastronomické služby představuje v mnoha případech více než 30 procent z jejich celkové útraty.

Zadavatelem na zaplacení poplatku je ministerstvo pro místní rozvoj, přičemž spojení s francouzským průvodcem zajišťuje jeho podřízená agentura Czech Tourism. Je pravděpodobné, že postupně do placení poplatku zapojí i kraje. Záleží na tom, jak vyjde odborná analýza gastronomického potenciálu jednotlivých regionů.

Na zaplacení poplatku naléhaly špičky české gastronomie, včetně předních šéfkuchařů a restaurátérů, kabinet k tomu minulý týden vyzvaly otevřeným dopisem psaným naléhavým tónem. Tlak restaurátérů a související petice, kterou fyzicky či digitálně podepsalo několik tisíc lidí, rozvířily diskusi, zda by měl stát platit za akci, z níž má primárně profitovat několik luxusních restaurací.

HN přináší sérii odpovědí na otázky, které se okolo žhavého tématu objevily:

Proč musí platit stát?

Michelin vyžaduje, aby byl jeho partnerem stát, respektive nějaký státní subjekt. V Česku komunikuje napřímo s agenturou Czech Tourism, jejíž zástupci podepsali i dohody o mlčenlivosti. Pro Michelin to je obvyklý postup, i v jiných zemích většinou poplatky platí podpůrné fondy ministerstev. Samotné restaurace si

poplatek zaplatit nemohou, průvodce nechce dopustit, aby si lidé mysleli, že se michelinská hvězda dá koupit.

Přidají se i kraje?

Je to pravděpodobné. Na červnovém zasedání Asociace krajů přijeli zástupci Czech Tourism vysvětlovat, proč má Česko poplatek zaplatit. Kraje se ale na jednotném postupu zatím neshodly. „Veřejné peníze by na to neměly být vynakládány a nejen proto, že michelinové ocenění podle mého názoru ztratilo punc jedinečnosti“, prohlásil Jiří Řehák, náměstek Ústeckého kraje pro cestovní ruch. Naopak pražský náměstek pro stejnou oblast Jiří Pospíšil je průvodci spíše nakloněn. Během jednání se objevila varianta, že by se o poplatek rozdělili

s Michelinem nestanovuje žádný minimální počet oceněných restaurací. O tom, kolik jich bude, napoví zmíněná analýza potenciálu místního trhu. Odborníci z gastronomického prostředí, které oslovily HN, odhadují, že by mělo jít minimálně o 60 oceněných restaurací.

„Dobře vaří opravdu hodně moc restaurací. Horší je to se servisem a celkovým dojmem, které ke hvězdičce také potřebujete. Některé regiony podle mě šanci na hvězdu mají a určité každý kraj může nabídnout několik favoritů minimálně na ocenění Bib Gourmand.“ říká Luboš Kastner, člen představenstva Asociace malých a středních podniků a spolujatel restaurace Červený Jelen.

„Michelin Guide původně vznikl jako průvodce pro motoristy, který upozorňoval, že tady má smysl odbočit, tady zastavit, sem jet na speciální výlet...“ říká ředitel agentury Czech Tourism Jan Herget. „Nebude to jen o Praze, věřím, že rozjezdíme bonitní zahraniční turisty i mimo metropoli, což je jinak velmi těžké.“

Spolupráce přinese Česku také další plnění, zejména licenci na využití značky Michelin. Tu lze využít například pro pořádání konferencí a galavečeří nebo pro marketingové a PR aktivity.

Kdo má ocenění Michelin?

V Česku jsou dvě restaurace označené jednou michelinovou hvězdičkou: jde o Field a La Degustation Bohême Bourgeoise. Ocenění Bib Gourmand, které upozorňuje na „dobré jídlo za přijatelné ceny“, má pět pražských pod-

Například Estonsko, které má stejně obyvatel jako Praha, má nyní 36 restaurací oceněných michelinovou hvězdičkou nebo označením Bib Gourmand. A polské město Poznaň má nyní restauraci s jednou hvězdičkou a 11 bibů.

Proč Česko váhalo?

Podkladový materiál pro ministerstvo pro místní rozvoj zpracoval Czech Tourism před tři čtvrtě rokem. Rozhodnutí o poplatku si vzal pod sebe ministr pro místní rozvoj Ivan Bartoš a ten o výhodnosti francouzské nabídky nebyl přesvědčen. „Vnímám značné pochyby, jestli je tato konkrétní podpora vhodná v době, kdy krachují vesnické hospody, téměř všechna ministerstva hledají úspory a stát hospodaří s rekordním schodkem,“ prohlásil Bartoš ještě v pondělí. Jelikož spolupráce přesahuje jedno volební období, chtěl stanovisko celé vlády.

„Byla kolem toho obrovská bitva, ale nakonec se premiér Fiala s Bartošem shodli na tom, že poplatky Michelinu zaplatí,“ uvedl zdroj HN, který nechtěl být jmenován.

Jak to bylo doted?

Dosud se české restaurace objevovaly v průvodci Main Cities a šanci tak měla pouze Praha. Ocenění tak minulo například průhonický podnik Paloma, za nímž stojí miliardář a expremiér Andrej Babiš. V podobné pozici je nyní i nová ambiciózní restaurace Papilio ve Vysokém Újezdě, ležící zhruba deset kilometrů od hlavního města. Její zástupci se netají, že o michelinové ocenění velmi stojí.



Restaurace La Degustation Bohême Bourgeoise. Jedna ze dvou pražských, které se můžou pyšnit oceněním michelinovou hvězdičkou. Tou druhou je Field.
Foto: La Degustation Bohême Bourgeoise

ly na třetinu stát, kraje a soukromá sféra, tedy restaurátéři. V takovém případě by částka vycházela na 230 tisíc korun na kraj a rok.

Přispějí i restaurátéři?

Je to možné. S financováním by mohli pomoci prostřednictvím některé sdružující organizace nebo iniciativy, v zákulisí se mluví například o Hospodářské komoře či přes projekt Bocus d'Or, který má v zádech společnost Makro či finanční skupinu J&T.

Co Češi dostanou?

Vznikne samostatný průvodce pro Česko, inspektoři se vydají do všech 14 krajů. Smlouva

niků: Eska, The Eatery, Dejvická 34, Divinisa a Na Kopci.

Jak kauza vznikla?

Jednání mezi Michelinem a Czech Tourism probíhají od začátku loňského roku, kdy Francouzi oznámili, že mění byznysovou strategii a rozjždí tzv. národní řešení. Poslali do Česka ceník, kolik stojí analýza potenciálu tuzemského trhu a následně vydávání lokálního průvodce. Česká snaha sjednotit evropské centrály cestovního ruchu v odmitavém stanovisku narazila hned na začátku: zástupci Portugalska, Estonska nebo Slovinska si pochvalovali, jak je pro ně zaplacení poplatku výhodné.

Proč chce Michelin poplatek?

Francouzi upozorňují na zvýšené náklady na inspekci restaurací, navíc se jim s covidovou pandemií zhroutil dosavadní byznysmodel postavený na akcích a konferencích. A zároveň samozřejmě využívají svého monopolního postavení mezi globálními gastronomickými průvodci.

Co kdybychom nezaplatili?

Od roku 2021, kdy Michelin změnil strategii, žádná tuzemská restaurace ocenění nedostala a tento stav by pokračoval. K „výmazu“ dosavadních ocenění z online verze michelinového průvodce by zřejmě nedošlo.